

Maximální počty pěvušky podhorní (*Prunella collaris*) na Sněžce a ve Sněžných jamách v letech 2015–2018

Maximal numbers of adult Alpine Accentor (Prunella collaris) on the Sněžka mountain and in Sněžné Kotly in the period 2015–2018

Ladislav JASSO

Proseč 25, 513 01 Semily; e-mail: jasso.l@seznam.cz

Pěvuška podhorní (*Prunella collaris*) hnízdí v severozápadní Africe (pohoří Atlas), v Evropě ve Španělsku, na Korsice, v Apeninách, Alpách, Sudetech, Karpatech a na Balkáně. Dále obývá Malou Asii, Kavkaz a ve východní Asii sahá areál výskytu od Himalájí přes Čínu až po Ochotské moře a Japonsko. V mimohnízdni době byla zastížena i na Kanárských ostrovech, v Nizozemí, Velké Británii, na Helgolandu, ve Finsku a Švédsku (ŠTASTNÝ & HUDEC 2011).

V České republice hnízdí pěvuška podhorní pravidelně pouze v Krkonoších, které jsou zároveň nejsevernějším místem jejího hnízdního areálu v Evropě. Nepravidelné hnízdění nebo výskyt v hnízdní době jsou známé z Beskyd, Hrubého Jeseníku, Králického Sněžníku, Orlických hor a Krušných hor. V Krkonoších byla v minulosti uváděna stabilní populace 15–21 párů (FLOUSEK & GRAMSZ 1999, ŠTASTNÝ *et al.* 2006). Poslední mapování hnízdního rozšíření ptáků Krkonoš v letech 2012–2014 (FLOUSEK *et al.* 2015) ale prokázalo snížení početnosti na 12–17 párů, z toho 3–7 párů na české straně a 9–10 párů na polské straně. Autoři uvádí, že odhad je spíše optimistický, protože v jednotlivých letech nebylo zjištěno více než 9–11 zpívajících samců a usuzují na snížení hnízdní populace o 20 %, v horším případě o 40 %. Snižující se početnost pěvušky podhorní v Krkonoších mohou podporovat i veřejně přístupné záznamy ve Faunistické databázi České společnosti ornitologické (ČSO 2019).

Přesto bylo v roce 2018 v Krkonoších pouze na dvou lokalitách pozorováno v poslední květnové dekádě celkem 9 dospělých pěvušek podhorních (tab. 1). Konkrétně na Sněžce bylo 27. 5. zaznamenáno 5 ex., z toho 3 zpívající samci (VIDNER & VIDNER in ČSO 2019). Ve Sněžných jamách byly 22. 5. 2018 zjištěny 4 pěvušky, z toho 2 ptáci při námluvách a páření (obr. 1). Tato náhodná pozorování pouze z turistických cest nasvědčují tomu, že v Krkonoších není tento druh snad ještě bezprostředně ohrožen vyhynutím.

SOUHRN

V příspěvku jsou shrnuty maximální počty pozorovaných dospělých pěvušek podhorních (*Prunella collaris*) na nejvýznamnějších krkonošských hnízdištích v lokalitách Sněžka a Sněžné jámy v letech 2015–2018. Tato náhodná pozorování nasvědčují tomu, že v Krkonoších není tento druh ještě bezprostředně ohrožen vyhynutím.

Obr. 1: Páření pěvušek podhorních (*Prunella collaris*) ve Sněžných jamách na polské straně Krkonoše dne 22. 5. 2018. Foto: L. Jasso.

Fig. 1: Copulation of Alpine Accentors (*Prunella collaris*) recorded in Śnieżne Kotły (Poland) in the Krkonoše mountains, 22nd May 2018. Photo by L. Jasso.

SUMMARY

This short note summarizes public records of maximal numbers of adult Alpine Accentor (*Prunella collaris*) in the most important breeding localities Sněžka (Czech Republic) and Śnieżne Kotły (Poland) in the Krkonoše mountains in the period 2015–2018. These accidental records indicate slowly decreasing population trend of Alpine Accentor in the Krkonoše mountains in recent years.

LITERATURA

- ČSO 2019: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné na birds.cz/avif. Naposledy navštíveno 3. 9. 2019.
- FLOUSEK J. & GRAMSZ B. 1999: *Atlas hnízdního rozšíření ptáků Krkonoš 1991–1994*. Správa KRNAP, Vrchlabí.
- FLOUSEK J., GRAMSZ B. & TELENSKÝ T. 2015: *Ptáci Krkonoš – atlas hnízdního rozšíření 2012–2014 / Ptaki Karkonoszy – atlas ptaków lęgowych 2012–2014*. Správa KRNAP Vrchlabí, Dyrekcja KPN Jelenia Góra.
- KANTOROVÁ J. 2015: Pěvuška podhorní (*Prunella collaris*). In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné na https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=1120397. Naposledy navštíveno 3. 9. 2019.

- PODHRÁZSKÝ M. & BRANDL P. 2016: Pěvuška podhorní (*Prunella collaris*) In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné na https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=1361226. Naposledy navštíveno 3. 9. 2019.
- VANĚK P. 2017: Pěvuška podhorní (*Prunella collaris*). In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné na https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=5578851. Naposledy navštíveno 3. 9. 2019.
- VIDNER Š. & VIDNER F. 2018: Pěvuška podhorní (*Prunella collaris*). In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné na https://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=6352653. Naposledy navštíveno 3. 9. 2019.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 2006: *Atlas hnízdního rozšíření ptáků 2001–2003*. Aventinum, Praha.
- ŠŤASTNÝ K. & HUDEC K. 2011 (eds): *Fauna ČR: Ptáci 3/1*. Academia, Praha.

Tab. 1: Publikované maximální zaznamenané počty dospělých (+ 1K) pěvušek podhorních (*Prunella collaris*) v letech 2015–2018 na Sněžce a pozorované autorem článku ve Sněžných jamách.

Tab. 1: Published maximal recorded numbers of adult Alpine Accentors (*Prunella collaris*) in the Krkonoše mountains main breeding localities Sněžka and Sniežne Kotly in the period 2015–2018.

Rok / Year	Sněžka			Sněžné jámy / Sniežne Kotly		
	Max. počet ad. / Max. no. of adults	Datum / Date	Pozorovatel / Observer	Max. počet ad. / Max. no. of Adults	Datum / Date	Pozorovatel / Observer
2015	3	7. 6.	Kantorová J.	1	5. 6.	Jasso L.
2016	5	10. 6.	Podhrázský M. & Brandl P.	5	7. 6.	Jasso L.
2017	4	11. 6.	Vaněk P.	0	20. 6.	Jasso L.
2018	5	27. 5.	Vidner Š. & Vidner F.	4	22. 5.	Jasso L.

